

Correctievoorschrift VWO

2016

tijdvak 1

management & organisatie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 58 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten 1 scorepunt afgetrokken tot een maximum van 2 scorepunten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

---

1 **maximumscore 1**
de Algemene Ledenvergadering

2 **maximumscore 1**
 $85 \times 90 = \text{€ } 7.650$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 3

$$7.650 - 2.160 + 1.870 - 270 + 500 = \text{€ } 7.590$$

Opmerking

Voor elke fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

4 maximumscore 2

groter. De nog te vorderen contributie van 2015 die in 2016 ontvangen wordt (€2.160) is groter dan de vooruitontvangen contributie van 2016 die in 2015 al ontvangen is (€500). In 2016 wordt de volledige contributie van 2016 ontvangen.

Opgave 2

---

5 maximumscore 1

artikel 3

6 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- notariële oprichtingsakte
- verklaring van geen bezwaar afgegeven door het Ministerie van Justitie (en Veiligheid)
- inschrijving in het Handelsregister/bij de Kamer van Koophandel (en Fabrieken)

7 maximumscore 2

$$2.875.000 + \frac{100}{121} \times 707.850 + 675.000 = \text{€ } 4.135.000$$

Opmerking

Voor elke fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

8 maximumscore 2

$$\frac{9}{12} \times 0,016 \times 2.875.000 = \text{€ } 34.500$$

Opmerking

Voor elke fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

9 maximumscore 1

Ja, de windmolen is een onroerend goed.

10 maximumscore 1

Op 1 april 2015 heeft het energiecollectief nog geen elektriciteit verkocht.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 3

Balans Energiecollectief Westmaas per 1 april 2015 (getallen in €)

Debet			Credit
Immateriële vaste activa		Eigen vermogen	1.500.000
Vergunning/concessie	117.300		
Materiële vaste activa		Vreemd vermogen	
Windmolen	4.135.000	5% Lening	3.000.000
Vlottende activa		Nog te betalen bedragen	707.850
Vooruitbetaalde huur	9.600		
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	34.500		
Te vorderen btw	868.350		
Liquide middelen			
Bank	<u>43.100</u>		<u> </u>
	5.207.850		5.207.850

Vlottende activa	berekeningen
Vooruitbetaalde huur	$160 \times 60 = 9.600$
Te vorderen btw	$0,21 \times 4.135.000 = 868.350$

Opmerkingen

Voor elke fout 1 scorepunt in mindering brengen.

Alleen een scorepunt toekennen bij een juiste combinatie van balanspost en bedrag.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 5

Winst- en verliesrekening Energiecollectief Westmaas 1 april 2015 tot en met 31 maart 2016 (getallen in €)

Afschrijvingskosten vergunning	5.865	Opbrengst elektriciteit	362.500
Afschrijvingskosten windmolen	206.750	Subsidie	181.250
Huur weiland	9.600		
Onderhoudskosten	9.000		
Verzekeringskosten	46.250		
Interestkosten	148.125		
Nettowinst	<u>118.160</u>		<u> </u>
	543.750		543.750

post	berekeningen
Subsidie	$6.250.000 \times 0,029 = 181.250$
Afschrijvingskosten windmolen	$\frac{4.135.000}{20} = 206.750$
Huur weiland	$160 \times 60 = 9.600$
Onderhoudskosten	$4 \times 2.250 = 9.000$
Interestkosten	$\frac{9}{12} \times 0,05 \times 3.000.000 + \frac{3}{12} \times 0,05 \times 2.850.000 = 148.125$

- 181.250 1
- 206.750 1
- 9.600 + 9.000 1
- 148.125 1
- 118.160 1

13 maximumscore 2

- gemiddeld eigen vermogen: $\frac{1.500.000 + 1.550.000 + 118.160}{2}$
= 1.584.080 1
- $REV = \frac{118.160}{1.584.080} \times 100\% = 7,5\%$ (> 6,5%) dus de voorgespiegelde REV is behaald 1

Opgave 3

14 maximumscore 2

$$\frac{600 \times 794 + 340 \times 693 + 240 \times 694}{0,8} = \text{€ } 1.098.225$$

Opmerking

Voor elke fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

15 maximumscore 3

opslag constante indirecte kosten:

$$\frac{0,75 \times 320.000 \times 1,10}{1.098.225} \times 100\% = 24,04\%$$

Opmerking

Voor elke fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

16 maximumscore 3

opslag variabele indirecte kosten:

$$\frac{0,25 \times 320.000}{(600 + 340 + 240) \times 144} \times 100\% = 47,08\%$$

Opmerking

Voor elke fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

17 maximumscore 2

directe kosten	694,00
opslagen indirecte kosten:	
constant: $0,2404 \times 694 =$	166,84
variabel: $0,4708 \times 144 =$	<u>67,80</u>
kostprijs	€ 928,64

Opmerking

Voor elke fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

18 maximumscore 2

$$\text{verkoopprijs: } \frac{100}{85} \times 928,64 \times 1,21 = \text{€ } 1.321,95$$

Opmerking

Voor elke fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Opgave 4

---

19 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Statutaire reserve, ontstaat uit de richtlijnen over de winstverdeling die in de statuten zijn opgenomen
- Herwaarderingsreserve, ontstaat door herwaardering van activa (bijvoorbeeld op basis van waardering van activa tegen de actuele waarde)
- Dividendreserve, ontstaat uit de winstverdeling (om voor de komende jaren de uitkering van een bepaald dividend mogelijk te maken).

Opmerking

Juiste post: 1 scorepunt toekennen.

Juiste wijze: 1 scorepunt toekennen.

Winstreserve: geen scorepunten toekennen.

20 maximumscore 2

- Voor de winstverdeling behoort de winst geheel tot het eigen vermogen 1
- Door de winstverdeling neemt de winst op de balans met een groter bedrag af dan de reserves en het geplaatste aandelenkapitaal bij stockdividend toenemen 1

21 maximumscore 1

$$200.000 \times 0,2 + 460.000 \times 0,25 = \text{€ } 155.000$$

22 maximumscore 2

- $215.000 - 155.000 = 60.000$ beschikbaar voor cashdividend (en vervolgens dividendbelasting) 1
- $\frac{60.000}{0,15} = \text{€ } 400.000$ maximaal totaal beschikbaar voor dividend 1

Opgave 5

---

23 maximumscore 2

gedaald, waardoor er nu een groter bedrag beschikbaar moet zijn voor het doen van toekomstige uitgaven

24 maximumscore 2

De contante waarde op 31 december 2013 bij 3% rekenrente:

$$\frac{24.000}{1,03} + \frac{24.000}{1,03^2} + \frac{24.000}{1,03^3} + \frac{24.000}{1,03^4} + \frac{888.122}{1,03^4} = \text{€ } 878.295.255,60$$

Vraag	Antwoord	Scores
25	<p>maximumscore 2</p> <p>maatregel a:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="272 286 1326 394">• Verhoging van pensioenpremies kan leiden tot een hogere waarde van de beleggingen waardoor via een stijging van de teller de dekkingsgraad stijgt <p>maatregel b:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="272 443 1326 551">• Verlaging van de uitkeringen kan leiden tot afname van de contante waarde van de pensioenverplichtingen waardoor via een daling van de noemer de dekkingsgraad stijgt 	<p></p> <p style="text-align: right;">1</p> <p></p> <p style="text-align: right;">1</p>
26	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van een juist antwoord zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="272 674 1326 860">– het kredietrisico Bij faillissement krijgen de aandeelhouders pas na de bezitters van obligaties uitbetaald (eerst de schuldeisers, daarna de eigenaren). <li data-bbox="272 792 1326 860">– het liquiditeitsrisico De beurskoersen van aandelen fluctueren meer dan die van obligaties. 	
	<p><i>Opmerking</i> <i>Alleen als risico met juiste uitleg genoemd wordt, de 2 scorepunten toekennen.</i></p>	
27	<p>maximumscore 1</p> $\frac{885.059}{834.962} \times 100\% = 106\%$ <p>106% > 105%, dus de dekkingsgraad voldoet aan de eis.</p>	
<p>Opgave 6</p> <hr/>		
28	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="272 1473 1326 1500">• c <li data-bbox="272 1509 1326 1581">• Xantiplus ontvangt van de leverancier de mogelijkheid om op een later tijdstip te betalen dan de goederen worden ontvangen 	<p></p> <p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p>
29	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="272 1662 1326 1688">• contante inkopen: $15.000 + 12.000 + 18.000 = 45.000$ <li data-bbox="272 1697 1326 1774">• inkopen op rekening: $190.000 + 210.000 + 208.000 = 608.000$ totaal betaald = $45.000 + 608.000 = \text{€ } 653.000$ 	<p></p> <p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p>
30	<p>maximumscore 1</p> $\text{brutowinst} = 230.000 \times \frac{20}{80} = \text{€ } 57.500$	

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 1 juni naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

6 Bronvermeldingen

---

opgave 4

Belastingdienst.nl